

Munksjö - samling av trycksaker - 32

Munksjö

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Munksjö Asfalt-papps eldsäkerhet.

Munksjö Tak-papp har alltifrån sin början bestått månet eld-prof. Den gamla fördomen mot tjär-papp, såsom asfalt-pappen oriktigt nog ännu idag här och hvar benämnas, styrkt och befastad genom den stora Vexjöbranden 1838, var djupt inrotad och mycket svår att öfvervinna; men dels genom jemförande experimenter, företagna i opartiska mäns närvaro, och dels och hufvudsakligast genom iakttagelser vid tid efter annan inträffande eldsvådor, särskilt 1869 års stora och omfattande brand i Gefle, kom man till den slutsatsen, att Munksjö Asfalt-papp dock var något helt annat än den gamla tjär-pappen, och att den ej blott i och för sig var ytterst svårantändlig, utan också i ganska väsendtlig grad bidrog att begränsa det härjande elementet, i det att papptaken hindrade tillträdet af den för eldens näring nödiga luften. Dessa för snart 20 år sedan gjorda iakttagelser ha än vidare vid mångfaldiga tillfällen bekräftats, och följden har blifvit, att samtliga i vårt land verkande försäkringsanstalter af någon betydenhet redan sedan flere år tillbaka erkänna och klassificera Asfalt-papp såsom ett första klassens taktäckningsämne. Detta erkännande har fått ett uttryck i det cirkulär, som de större enskilda assuransbolagen förliden sommar utsände, hvilket cirkulär vi här återgifva:

Meddelande från

Enskilda Brandförsäkringsbolagen.

Sedan undertecknade i Sverige arbetande brandförsäkringsbolag, som bilda den svenska Tariff-föreningen, kommit till den öfvertygelsen, att orsaken till en stor del eldsvådor här i landet är att söka i antändligheten af de till icke obetydligt antal befintliga veka taken, hvilka, en gång antända, tillika hafva den egenskapen att i sin ordning utkasta eldgnistor eller brinnande spån vida omkring och synnerligast å fått bebygda platser befördra eldens vidare spridning, hafva vi vid det i sistlidne November hållna årsmötet fattat beslut, att dels genom förbud mot meddelande af försäkring och dels genom förhöjda brandförsäkringspremier söka verka för utbyte af dylikt taktäckningsämne å **fabrikrisker och å byggnader i städer, köpingar och tätare bebygda orter** mot tak af plåt, skiffer, tegel eller asfaltfilt eller asfaltpapp. Att sådant utbyte icke genast låter sig verkställa, hafva vi nogsamt insett och derfor bestämt nedan nämnda tider för beslutens trädande i kraft, nämligen:

1887

från och med ingången af år 1888, då

dels premien för fabriksrisker med tak af spån, stickor, bräder eller torf höjes med en för tusendet (härifrån undantagas Glasbruks-, Lokomobil- och Sågverksrisker, för hvilka taktäckningsämnet redan nu inverkar på premien) och dels premien för risker med nyssnämnda slags taktäckningsämne i städer och köpingar, vid jernvägsstationer och å tätare bebyggda platser höjes med 20 procent öfver den premie, som nu gäller för enahanda risker med oprepareradt spåntak. (Förestående bestämmelser gälla äfvenledes egendom förvarad i byggnad med förenämnda slags tak).

från och med ingången af år 1890, då

fabriksrisker äfvensom i städer eller köpingar belägna hus, täckta med förenämnda eller andra veka taktäckningsämnen, såsom halm eller rör, helt och hållet uteslutas från försäkring.

Närmare underrättelse erhålles vid undertecknades hufvudkontor eller agenturer. Stockholm, Göteborg och Malmö i April 1886.

Försäkrings-Aktiebolaget Skandia,

Stockholm
ELIS FTSCHER.

Brandförsäkrings-Aktiebolaget Sverige,

Stockholm
EUGENE SAMSON.

Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget Svea,

Göteborg
E. BOYE.

Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget Skåne,

Malmö
A. ALB. EDGREN.

Alexi. Hall.

Alliance Life- & Fire-Assurance-Co.

General-agenturerna i Stockholm och Göteborg:

OSKAR FERLIN.

GEORGE MURRAY & Co.

The Fire Insurance Association, Limited,

General-agenturen i Göteborg:

CHARLES LINDBERG.

The Lancashire Insurance Company

General-agenturen i Göteborg:

G. MATTHIESEN.

The London Assurance Corporation

General-agenturen i Göteborg:

P. FRANCKE.

North British and Mercantile Ins. Co.

General-agenturen i Göteborg:

CARL MEYER.

Norwich Union Fire Insurance Society

General-agenturen i Göteborg:

JAMES SINCLAIR & SON.

Phoenix Fire Office

General-agenturerna i Stockholm och Göteborg:

J. A. ULLEN. FREDR. MALM & Co.

Scottish Union & National Ins. Co.

General-agenturen i Göteborg:

RALPH R. FOWLER.

Commercial Union Assurance Co.

General-agenturerna i Stockholm och Göteborg:

JOHN ABOM. VOLRAT BRUSEWITZ.

Imperial Fire Insurance Company

General-agenturen i Göteborg:

JOHN LYON & Co.

The Liverpool & London & Globe ins. Co.

General-agenturen i Göteborg:
SVALANDER & NAST.

Magdeburger Feuer-Versichr. G.schaft

General-agenturerna i Stockholm och Göteborg:
CHR. STEFFENS. OSKAR WADSTRÖM & Co.

Northern Assurance Company

General-agenturerna i Stockholm och Göteborg:
ALEXANDER TITZ. GUST. KRAFFT.

Nye Danske Brandforsikrings Selskap

General-agenturen i Stockholm:
TH. SACK.

Royal Insurance Company

General-agenturen i Göteborg:
CHRISTIAN RÖHSS.

Sun Fire Office

General-agenturen i Göteborg:
LUDVIG LEVISSON.

Transatlantische Feuer-Versicherungs Actien-Gesellschaft

General-agenturen i Göteborg:
ROBERT BENSEN.

Sveriges mest betydande Försäkringsanstalt, Städernas Allmänna Brandstodsbolag, räknar sedan 1876 Asfalt-papp af godkänd kvalitet till eldfasta täckningsmaterial och antager enl. Kongl. Maj:ts förnyade Nådiga Reglemente af 29 Oktober 1886 till de för hvarje klass gällande billigaste premier endast tak af plåt, skiffer, tegel eller Asfalt-papp, då deremot afgiften för tak af torf, takved, spån, stickor eller filt ökas med 50 proc. samt för hus med tak af halm med 100 proc. utöfver afgiften för hus med tak af bräder, hvilken afgift i och för sig är betydligt högre än för hus täckta med något af de eldfasta taktäckningsämnen.

Till ledning vid kostnadsberäkning af olika slags *eldsäkra* tak lemna vi härjemte några jemförande siffror, grundade på i år inhemtade uppgifter från flere större Byggmästare på olika platser inom landet.

Enligt dessa uppgifter ställer sig kostnaden *pr qv.-fot täckt yta*, — kostnaden för brädbotten som är lika för plåt- och papp-tak tages ej med i beräkningen, — sålunda:

Zink-tak.....	24 à 28 öre
Galvaniserad plåt.....	20 à 23 »
Svart-plåt, inclusive strykning öfver och under	16 à 20 »
Svensk skiffer med underlag af papp.....	29 à 33 » samt
Asfalt-papp-tak enligt nedanstående kalkyl	8.56 à 8.73 »

Kalkyl öfver kostnaden för täckning af 1,000 qv.-fots takyta med 2½ fots Asfalt-papp på list:

1,100 qv.-fot papp, 10 proc. tillagda för skarfvar, efter priskurantspris med 20 proc. rabatt = 4.8 öre pr qv.-fot.....	Kr. 52: 80.
9 rullar 6 tums remsor = 225 qv.-fot à samma pris	» 10: 80.
5,000 st. 1¼-tums plathufvudspik à 1 kr. pr mille	» 5: —
Arbetskostnad, då en täckare jemte handtlångare lägger	
1,500 qv.-fot pr dag, beräknad till 6 kr.....	» 4: —
eller pr qv.-fot ungefär 7¼ öre.	Kronor 72: 60.

Ett fat Asfalt-tjära räcker för cirka 2.000 qv.-fot, hvilket efter 20 kr. pr fat gör 1 öre pr qv.-fot exclusive arbetskostnad.

En kvartlåda tak-kitt räcker för cirka 300 qv.-fot, hvilket efter 3.50 pr låda gör 1.17 öre pr qv.-fot exclusive arbetskostnad.

Om arbetskostnaden högt beräknas till 0.2 öre och sand och borstar till 0.1 öre pr qv.-fot, så ställer sig följaktligen ett komplett papptak en gång bestruket och sandadt i 8.56 à 8.73 öre pr qv. fot.

Kostnaden för ett papptak kan naturligtvis variera något för olika orter och efter olika omständigheter, men för alla händelser ställer den sig *betydligt lägre* än för de öfriga fasta taktäckningsämnen.

Tydlig synes fördelen för husegare vara att till taktäckning använda Munksjö Asfalt-papp, den länge såsom den bästa ansedda och den enda tillräckligt länge pröfvade pappsorten, som lemnar tak, på hvilkas täthet, eldsäkerhet och fortfarande långa bestånd han kan vara säker, om han lägger och sköter dem enligt föreskrift. Till bestyrkande häraf finnas otaliga bevis, och hänvisa vi till en del sådana, som vi härmed bilägga, *bedjande om särskildt aktgifvande på dem, som styrka förträffligheten af Munksjö äldsta Asfaltpapp-tak, som uppnått eller närma sig 1/4 sekel.*

Jönköping i April 1887.

Vördsammast

Munksjö Pappers Bruk.